

Mida arvavad mõttekojad?

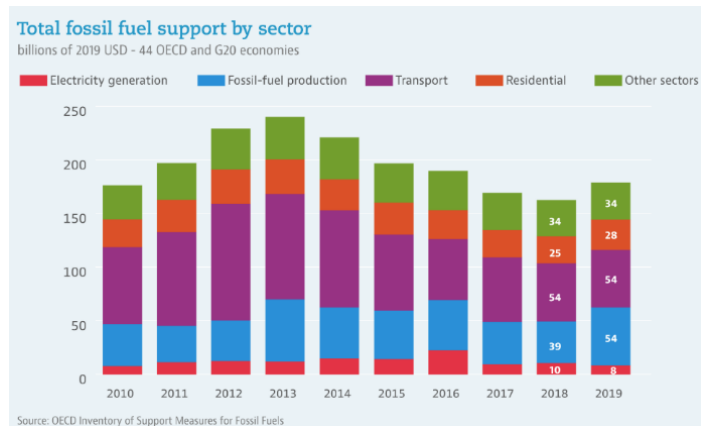
Ülevaade koondab rahvusvaheliste mõttekodade hinnanguid koroonapandeemia ja selle võimaliku pikaajalise mõju kohta. Hinnangud on ilmunud alates maikuust.

Koroonaviirus ja kliimapoliitika

[Rising fossil fuel support poses a threat to building a healthier and climate-safe future](#)

OECD, 5. juuni 2020

OECD uued andmed näitavad, et fossiilkütuste toetused kasvasid 2019. aastal 10%, s.o 178 miljardi dollarini, lõpetades viie aasta langustrendi. Fossiilkütuste põletamine on jätkuvalt peamine kasvuhoonegaaside heitkoguste põhjustaja. See ei kahjusta mitte ainult ülemaailmseid pingutusi kliimamuutuste leevendamisel, vaid süvendab saasteprobleeme, rikkudes keskkonda ja inimeste tervist. Kuna valitsused kavandavad praegu

majanduse elavdamise meetmeid, peaksid nad ära kasutama ajalooliselt madalaimaid naftahindu, et suunata fossiilkütustesse tehtavad investeeringud ümber säästvasse energiataristusse, samuti tervishoiusüsteemidesse, teadusuuringutesse ja tööturukoolitusse.

[COVID-19 and the Climate – Energy Nexus](#)

Egmont, mai 2020

Analüüs toob välja juhised, mida globaalne energiasüsteem peaks järgima, et loobuda fossiilkütustest ja saavutada Pariisi kliimakokkuleppe eesmärgid. Majanduse elavdamise pakett võiks keskenduda vähese süsinikusisaldusega energiasüsteemi arendamisele ja taristule, millel oleks suur mõju heitkoguste vähenemisele. Koroonaviirusest tingitud majanduslangus on pannud paljud lennuettevõtjad keerulisse olukorda ning riikide valitsused kaaluvad nende abistamist. Abistamise tingimused peaksid hõlmama järgmisi nõudmisi: vähendada lühimaalendude arvu, suurendada koostööd raudtee-ettevõtetega, võtta kasutusele keskkonnasõbralikud kütused ja tõsta maksukoormust. Kindlasti ei tohiks lennuliikluse elavdamise pakett sisaldada keskkonnaregulatsioonide leevendamist või fossiilkütustega seotud ettevõtete päästmist. Pakett võiks kätkeada ka rahvusvahelist solidaarsuskoostööd arengumaadega, nt võlgade kustutamise või restruktureerimise näol.

[How societies can fight pandemics and climate change at the same time](#)

Atlantic Council, 21. mai 2020

Koroonakriisil ja kliimakriisil on ühised põhjused, mis tähendab, et neil on ka sama lahendus. Tegevused, mis vähendavad kliimamuutusi, on samad kui need tegevused, mis muudavad ühiskonda vastupidavamaks muudele ohtudele, sh pandeemiatele. Nt paljud faktorid, mis muudavad COVID-19 ohtlikumaks, on põhjustatud õhusaastest. Piiratud ressursside tingimustes peavad poliitikakujundajad keskenduma sellele, kuidas saavutada suurim võit väikseimate kuludega, selle asemel et tegeleda eraldi ühe või teise kriisi lahendamisega.

Kuidas koroonaviirus maailma muudab?

[COVID-19 Risks Outlook: A Preliminary Mapping and its Implications](#)

World Economic Forum, 19. mai 2020

WEF Global Risks Outlook loetleb koroonapandeemiaga kaasnevaid riske. Näiteks peetakse peamisteks riskideks maailmamajanduse pikaajalist langust, kliimaeesmärkide saavutamata jäämist tulenevalt keskkonnainvesteeringute peatamisest, ärevuse tekkimist ühiskonnas, mis toob kaasa vaimse tervise probleeme (uue nakkuspuhangu kartus, sulgemistest ja tööseisakutest tingitud ebavõrduse kasv), ja tehnoloogilise sõltuvusega kaasnevat võimalikku ohtu (kontaktivaba majandus loob uusi töövõimalusi, kuid suurendab sõltuvust tehnoloogiast, millega käivad kaasas uued küberturvalisuse riskid).

[Who's first wins? International crisis response to Covid-19](#)

European Union Institute for Security Studies, 20. mai 2020

Lühikokkuvõttes analüüsitakse, kas demokraatlikud riigid reageerisid tõepoolest koroonapandeemiale aeglasemalt kui autoritaarsed süsteemid; ja kui määravaks teguriks pole poliitiline süsteem, siis millised on kriisidele reageerimise põhielemendid? Leitakse, et demokraatlike ja autoritaarsete riikide koroonapandeemia lahendamise meetodid on erinevad, kuid ei saa väita, et üks süsteem oleks parem kui teine. Tuuakse välja, et erinevalt autoritaarsetest süsteemidest peavad demokraatlikud riigid olema koroonapandeemia lahendamisel ettevaatlikumad ja mõõdukamad. Nt piiravad osad tervishoiu meetmed demokraatlikke vabadusi, mis tähendab, et otsustajad peavad avalikkust selliste meetmete kehtestamise vajalikkuses veenma. Ehkki demokraatlikes riikides võib see võtta kauem aega kui autoritaarses süsteemis, on sealseks eeliseks rahva suurem toetus.

Mida teha ja mida juba tehakse?

[Socio-economic vulnerability and epidemic risk by age](#)

Euroopa Komisjon JRC, 4. mai 2020

Koroonapandeemia väljumisstrateegia kavandamisel peavad valitsused leidma tasakaalu pandeemia taassünniga kaasnevate riskide ning majandustegevuse taastamise vahel. Analüüsis kvantifitseeritakse ühelt poolt sotsiaalmajanduslikku haavatavust ning teiselt poolt epidemioloogilist riski. Leitakse, et ehkki koroonaviiruse haigus kulgeb vanemaealistel raskemalt, näib, et nad on viirusega kaasnevatest negatiivsetest majanduslikest ja psühholoogilistest tagajärgedest vähem mõjutatud. Sotsiaalseid kontakte analüüsid selgub, et enamik kontakte toimub sama vanuserühma inimeste vahel ja et kontaktid on kõige intensiivsemad kooliealiste laste puhul. Täieliku sulgemise olukorras oleks koolide ja laste huviringide taasavamisel suurim mõju nakkuse leviku laienemisele ülejäänud elanikkonna seas.